

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznakila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

## Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

## „SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Za vse leto . . . . .   | 13 gld. — kr. |
| „ pol leta . . . . .    | 6 „ 50 „      |
| „ četrt leta . . . . .  | 3 „ 30 „      |
| „ jeden mesec . . . . . | 1 „ 10 „      |

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Za vse leto . . . . .   | 15 gld. — kr. |
| „ pol leta . . . . .    | 8 „ — „       |
| „ četrt leta . . . . .  | 4 „ — „       |
| „ jeden mesec . . . . . | 1 „ 40 „      |

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

## Govor poslanca dra. Vitezića

v državnem zboru v 14. dan marca.

(Dalje.)

Zgodovinski razvoj bitke pri Visu nam daje dokaz, kako so Italijani hrepeli po zalivov in luk polnih dalmatinskih obalah. Saj pravi Bonghi sam o Jadranskem morji „che è stato una volta in tutto nostro“. Bonghi tega zgodovinskega spomina gotovo ni slučajno, ampak z namenom objaviti. Povode in izgovore za nadalnje pretenzije je lahko dobiti. Iz teh kratkih omemb je razvidno, da je v interesu Avstrije, ohraniti si Primorsko. Težiti mora toraj za tem, da se napredovanje italijanskega življa za-jezi, da se kolikor močno pospešujejo duševni napor Slovanov, katerih je več na številu, nego Italijanov. A baš nasprotno politiko tirajo vladni organi in organi sami opravljajo tedaj poslove Bonghi-ja in njegovih somišljenikov.

V seji v 14. dan marca 1881 stavil sem interpelacijo glede tiskovine, ki je v Milanu izšla v italijanskem jeziku. V tej bili so navedeni pripomočki, katerih se more italijanska stranka posluževati, da doseže zaželjeni smoter, da potlači slovan-ki živelj v Istri. Tam čita se naslednji stavek: „In sedaj smo na tem, da dosežemo prvi smoter — s tem prvim smotrom misli je na uničenje slovanstva v okraji Volovskem, katerega je označil kot glavno ognjišče — vse je zavisno od tega, da pri tem ne ostanemo, temveč, uporabljajoč zaslepljenost sedanje vlade, se okoristimo z ugodno priliko, ki se nam nudi, do skrajno možnih mej.“

Kaj se je zgodilo vsled moje interpelacije? Namesto, da bi se bilo poizvedovalo o obstanku taci odborov, postopalo se je proti pristašem slovan-ke stranke in celo sodnijskim potom, da bi se doznalo, kdo pač je objavil oni spis, kakor da bi bilo p. av za prav spisa objavljenje državi nevarno.

Vprašam, ali bi bila italijanska inace postopala, kakor je storila naša vlada? V podkrepljenje trditve, da vladni organi slovan-ki živelj nemškemu in italijanskemu na korist tlačijo, bodem v Istri, katero mi je čast zastopati, kakor kratko mogoče obrisal podobo žalostnega položaja Slovanov in sicer v trojnem oziru gledé šole, uradov in javnega življenja, da dokažem, kako se izvaja v Istri člen XIX. drž. osn. zakona in program Taaffe-jev. Poprej pa moram navesti razmere prebivalstva po občevalnem jeziku, kakor so se pokazale pri zadnjem ljudskem popisu. Po tem popisu je v Istri 284.154 prebivalcev. Po občevalnem jeziku je 4.779 Nemcev, 43.000 Slovencev, 114.291 Italijanov in 121.732 Hrvatov. Relativno so najbolj številni Hrvati; po desetinkah računaje je 5.798 Slovanov, 4.004 Italijanov in 0.167 Nemcev. Absolutno so tedaj Slovani v močno prevagajočej večini, da je razmera mej Slovan in Italijani skoraj liki 3: 2, to se pravi tri petine Slovanov, dve petini Italijanov.

Dovoljujem si, govoriti najprej o šolstvu. Že šestokrat sem razkazoval visokej zbornici, da se s Slovani v Istri, kar se tiče šolstva, tako ravna, kakor s pasterki. Italijanska manjina ima skoro vse šole v rokah, slovan-ke šole moči je sešteti na prste in še te so večinoma jednorazredne. Kljub temu skuša se sedaj, poitalijančiti še to betvo slovan-kih šol. Glavno nalogo stavilo si je nedavno osnovano društvo in to društvo ni prav nič družega, nego posnemanje nemškega schulvereina. To društvo raz-

pisalo je v zadnje dni natečaj za nagrade učiteljem ljudskih šol, ki si pridobé posebnih zaslug za razširjevanje omike italijanske. Svrha je tedaj očitna, svrha je raznarodovanje in oziroma poitalijančenje kmetskega prebivalstva.

Vprašam, morejo li šolske oblasti dopuščati, da se stališče učiteljev tako zlorabi. V šoli naj učitelj slovan-ki poučuje, izven šole pa naj širi italijansko kulturo! Ne bode li s tem zapeljan, da zanemarja dolžnosti svojega poklica? Gosp. namestniku se je umestno zdelo, da je pri svojem potovanju v okraji Volovskem in Losinjskem slovan-skim prebivalcem svetoval, naj upeljó v ljudske šole nemščino. V takih šolah tedaj, v katerih naj se deca jedva s čim več bavi, kakor s čitanjem in pisanjem, naj bi se še trpinčila s poukom čisto tujega jezika. Kje, gospoda, je pri tem pedagogika? Bi li ne bilo bolj praktično, bolj koristno, da je vkupno s Slovani živčim Italijanom svetoval, da se priuče drugemu deželnemu jeziku, kakor si ravno Slovani prizadevajo, prisvojiti si italijansčino? Na tak način bi obe vkupe živeči narodnosti mejsobni spoštovali in ljubili, delovali bi z družnimi silami deželi na korist in ne ločili bi se vsled prepira.

Na pripraviščti v Kopru so trije oddelki, italijanski, hrvatski in slovenski, a navzlic novejšol-skeje noveli uči se večina in najvažnejih predmetov v nemškem jeziku, da, v četrtm tečaju poučujejo se vsi predmeti v nemščini. (Dalje prih.)

## Letošnji proračun v državnem zboru.

V.

Družbi poslušalcev odličnih, kateri pa so v prejšnjih treh dnevih budgetne debate že mnogotero bili iznenadejani po iskrih izjavah, mnogotero tudi ozlovoljeni po starih frazah, izpregovoril je v 14. dan t. m. Mladočeh poslanec dr. Grégr, kateri imel je torej jako neugodno stálo, na katerem pa mu je nove govorniške slave si pridobiti bilo tem težavniše, ker je že s prvim svojim prizorom v debati o nemškem državnem jeziku popél se bil mej prve govornike državne naše zbornice. Ali interesantni mož, izkópan v čistej zóri svobodnega mišljenja, umél je tudi ta pot ubrati strune, katerih glasovi so kakor glasovi nepokvarjene narodne pesni resnico in pomlad dihal prav v srce parlamentar-

## LISTEK.

### Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

XI. Poglavje.

Ponočni spreved.

(Dalje.)

Ivan ni ničesar odgovoril. Poslušal je nekaj.

— Onufrevna, — rekel je pri tej priči ves prestrašen, — kdo hodi tam po veži? Jaz slišim korake.

— Moj Bog, kaj misliš, dragi moj: — kdo bo zdaj hodil? To se ti le zdi.

— Gre, gre, nekdo! — Semkaj gre! Poglej Onufrevna!

Starka je odprla duri. Hladen veter potegnil je v sobo. V vratih se je prikazal Maljuta.

— Kdo je? — vprašal je car, skočivši po konci.

— Tvoj rujavi pes, oče, — odgovorila je paznica, jezo gledajoč Maljuto, — Griška Skuratov; vidiš, kako te je prestrašil ta hudobnež!

— Lukjanovič! — zaklical je car, razveseljen od prihoda svojega ljubimca, — dobro, od kod si prišel?

— Iz ječe, car; bil sem pri preiskovanji, ključé sem prinesel! Maljuta se je nizko priklonil carju in pogledal po strani paznico.

— Ključé; — zamrmrala je starka: — tebe bodo pekli na onem svetu z razbeljenimi ključí, ti prokleti satan! Za Boga, satan in obraz hudičev! Ti ne bodeš odšel peklenskemu ognju! Lizal bodeš, Gregorček, goreča železja za vsa svoja obrekovanja! Pekli te bodo v kipečej smoli, le dobro zapomni moje besede!

Blisk je osvetil žugajočo starko, strašna je bila videti s pouzdigneno bergljo in bliskajočimi očmi.

Sam Maljuta se je je nekoliko prestrašil; Ivana pa je obodčila navzočnost njegovega ljubimca.

— Ne poslušaj je, Lukjanovič, — rekel je — ti že sam veš, kaj je storiti, ne meni se za babje klepetanje. In ti pa pojdi proč, stara prismoda, pusti naju sama!

Oči Onufrevne so se zablistale.

— Stara prismoda? — ponovila je ona, —

jaz stara prismoda. Spominjala se bosta še mene na onem svetu, oba se me bosta spominjala! Vsi tvoji prijatelji, Ivanček, bodo prejeli svojo kazen, Grjaznoj, Basmanova in Vjazemski še na tem svetu: vsak po svojem zasluženji, a ta — nadaljevala je, žugajoč z bergljo Maljuti, — ne prejme kazni v tem življenji: za njegova huda dela je ni muke na zemlji; njegovo trpljenje je na dnu pekla; tam mu je odločeno mesto; čakajo ga in veselé se! In tudi za te je tam prostor, Ivanček, velik, gorek prostor!

Starka je odšla, opotekajoč se in opirajoč na bergljo.

Ivan je bil bleđ. Maljuta ni spregovoril niti besede. Molk trajal je precej dolgo.

— Kaj, Lukjanovič, — rekel je nazadnje car, — Ali so se že udali Količevi?

— Ne še, car. Pa se bodo že udali. Mene ne bodo zvili.

Ivan spustil se je v podrobnosti preiskave. — Razgovor o Količevin dal je njegovim mislim novo mér.

Zdelo se mu je, da bi lahko zaspal. Odposlal je Maljuto, ulegel se je na postelj in zapustil ga je spomin.



nemu našemu životu, kateri je po dra. Grégra pričli uboren, toli boléhav! Izrazita, gosposko-lična beseda dra. Grégra, njega svitli duh in pravo svobodoljubje: vse to razodeto je na mnogih mestih njegovega govora, kateri cenjen je po nekaterih časopisih, da je najbolj znamenit in najbolj dojmliiv v celej letošnji budgetni debati. Mnogo tega govora prinesel je že naš list od besede do besede, zato naj samo še poudarimo, da je dr. Grégr ugodno ocenjal novo politično idejo, prvič v parlamentu izrečeno po dru. Russu gledé upravne uredbe kraljevine Česke po jezikovni strani, idejo velevažno ne le za deželo Česko, nego za vso državo, idejo, za katero bi se dalo ogreti in v dejanje prestopiti, če bi se českim domoljubom dalo neomajano poroštvo, „da iz gole upravne jezikovne uredbe ne mogó postajati nikakešne, jednosti dežele opasne posledice.“ Jako nežno lekcijo dal je tudi vrli dr. Grégr šlezjskemu poslancu dru. Mengerju, kateri se je drznil, Čehe in Poljake pripodabljati barbarskih Perzom za Temistokla, sebe in svoje pristaše pa olikanim Helenom; povedal je osuplenim levičarjem, da upravitelj primere, tako govorjenje komaj priča za atiško olikanost in helensko modrost! Konečno pa nam je naglašati, da je dr. Grégr govoril tudi o ministrjalnem absolutizmu, o bahariji z ustave zlato peno, o zaslužnjevanji svobodnega tiska, sploh o revnem našem parlamentarstvu! Da se narodov in deželá avstrijskih življenje svojim koreninam, katere tičijo mu v ustavni zemlji, primerno in priležno razvijati ne more, da se njihovega življenja steblo skuša nagibati sedaj na to stran, sedaj na ono, da se njim ustavna in naravna rast navzlic ustavni naši zemlji duši in mori, to je istina in te istine nam naj na Kranjskem nijeden oficijozen malar ovreči ali prikupiti ne skuša! Narodovim zastopstvom, čeprav njihovi člani, zvesti svojemu očitno izraževanemu programu hoté izpolnjevati voljo svojih volilcev, svojega naroda, izražuje se precej krepko in odločno želja visoke vlade in v ustavni državi dozoréjajo neznosne prikazni, ki iz vse ustavne svobode delajo zlato peno, otrokom za veselje! Nad tako ustavo pa narod, ki je že nekoliko izpregledal, veselja imeti ne more, in mlačen obrača hrbet takemu parlamentarnemu videzu! „Vlada tako hoče!“ S tem imperativom namerava se pri nas upogniti vsako samostalno misel, ki bi bila protivna minljivemu vladnemu organu, in ukovani krivi proroki, pogrezli v politično malikovalstvo, usiljujejo svoje misli, vladne misli narodu, kateri pa jih za svoje spoznati ne more in neče, ker neso primerne njegovemu svojstvu, njegovej bodočnosti, ker mu po Najvišjem gospodarji naklonjena ustava dovoljuje, razvijati se po svoje in svoje ideje postavljati v občno veljavne oblike! Ali pri tem se ne pomisli, da tako se moti ustavni red, da je sploh krivo, na ustavni zemlji narodom predstavljati nekakšno vladno velemoč! Proti takemu neosnovanemu absolutizmu, kateri „de facto“ dela veliko ustavnih in narodnostnih pravic iluzornih in slepih, upira se čut našega svobodoljubja in hvaležni smo odličnemu poslancu Rovdníškíh občin, svobodomiselnemu dru. Grégru, da omenjal je v državni zbornici rane zevajoče na životu našega konstitucionalizma, katera tudi ostane rana, naj jo domači naši oficijozni malarji še tako obdévajo s sumnim svojim cvetjem!

Razbudil ga je neznaten pok.

Spalnica bila je slabo razsvetljena s svetilnicami pred svetimi podobami. Mesečni svit prihajal je skozi nizko okno in razsvetljeval njegovo ležišče. Za njegovim ležiščem škripali so cvrčki. Miš škrebala je les.

Sredi te tišine bilo je strašno Ivanu Vasiljeviču.

Zdelo se mu je, da se je vzdignila stropnica s tal in ustal je otrovni bojar.

Take prikazni videl je Ivan pogostem. Pripisoval jih je peklenskemu skušnjavcu. Da bi pregnal te pošasti, prekrizal se je.

Pa prikazen ni izginila, kakor drugekrati. Mrtvi bojar gledal ga je v jedno mer izpod čela. Carjeve oči so ga ravno tako debelo gledale, njegov obraz bil je ravno tako višnjev, kakor pri obedu, ko je izpil čašo, katero mu je poslal Ivan.

„Zopet skušnjave,“ mislil si je car, „pa jaz se ne udam satanovej zapeljivosti, razrušil bodem peklenške zvijače. Da ustane Bog in se razkropé sovražniki njegovi.“

Mrtvec je počasi prilezel izpod sobin tal in približal se je Ivanu. (Dalje prih.)

Če pa bi se usojali slovečega govornika popolnjevati, dejali bi, da vlada ni samo za tega delj močna, ker njej nasproti stopijo in hodijo stranke razprte, narodi nespraviilivi, nego da vlado, zlasti deželno, v njenih težnjah temeljito podpira slabost, človeška slabost! S polnim navdušenjem pa pritrujemo dra. Edvarda Grégra pozivom in vabilom na mir in spravo tudi po slovenskih naših pokrajinah! Pogoji miru in sprave so znani! V duhu dr. Grégrovih načel, mislimo, govorimo, če mi Slovenci zahtevamo za svojo narodnost stanovitnega poroštva in če isto tako od srca radi dajemo Nemcem stanovitno poroštvo za narodnost njihovo! Za svojo stranko bili smo tako spravljeni in pravični od nekdanj sem in smo še dandanes! Na Kranjskem imenito, kjer se tako poredkem in nerado pretehta presledek mej štirimi odstotki Nemcev, a mej šestindevetdesetimi odstotki Slovencev deželnega prebivalstva, ustanovila se bosta mir in sprava brez posebnih upravnih stvaritev: slovenski narod dovoljuje in privošči svojim nemškim sodeželanom, naj si jezik svoj, narodno svojo posebnost negujejo in stanovitijo, kakor vedó in znajo in kakor mogó to svojo skrb zagovarjati pred veljavnimi zakoni! In če so zadovoljni s tem, šlo bode: tudi mi zagotovili bi radi slovenskemu narodu le enakopravnost za jezik njegov in narodnost njegovo; če pa smo slučajno vsaj v tej deželi slovenskejši še tako srečni, da imamo ogromno večino in da sami moremo reševati svoje zadeve kot Slovenci in sami opravljati svojo rodoljubno in veselo skrb za milo materinščino in narodnost svojo, naj nam nemški naši sodeželani ne zamerijo, da hočemo to od usode nam prihranjeno in od presvetlega vladarja posvečeno nam dobroto uživati, v istini in v dejanji uživati! Pri tem pa bi manjšini nemške veljave in razvoja njenih položaju v deželi primernih narodnih teženj nikakor ne hoteli kratiti in zavirati! Nikdar pa rodoljubni in domoljubni Slovenci na Kranjskem ne bodo dopuščali, da bi nemška manjšina odločevala usodo slovenske večine, ali pa, da bi slovenska večina usodo večine odločevati morala — v duhu nemške manjšine! In z veseljem prinašali bodo Slovenci žrtve državi in hvaležni bodo podpirali deželne vlade, ako njim le-te ne bodo skušile jemati uprav tisto, kar je zahvale jedino vredno, da se njim pušča in varuje! Na zemlji enakomerne pravice in resnične ustavne svobode zacvela bodeta mir in sprava, in mi bodemo prvi, ki se na tako prirejenej in utrjenej zemlji počutimo mirne, srečne in zadovoljne! Tako razumévamo dra. Grégra, kateri bi pač nikdar za skledico leče ne hotel prodati samolastnih domovinskih čutov in s svobodo navdahnjenih svojih načel ter iti mej oficijozne malarje!

Za drom. Grégrom, viharo pohvaljenim, govorila sta glavna govornika: dr. Herbst z leve, dr. Mattuš z desnice.

## Iz državnega zbora.

Z Dunaja 20. marca.

Ker je debata o vseučiliščih bila sklenena, predno je Raič dobil besedo, oddal je omenjeno resolucijo zastran slovenskih stolic na Graškem vseučilišči gospodu predsedniku. Resolucija je bila od desnice podpirana, ter se je izročila budgetnemu odseku v pretres. Slovenski poslanci bi sicer lahko bili g. Raiča izvolili generalnim govornikom, ker so pa Tirolci zeleli, da bi Greuter še enkrat govoril proti Suessu, ki je bil od levičarjev govornikom izbran, so Slovenci tudi za Greuterja glasovali. Raič pa bode imel priliko govoriti, kedar pride resolucija iz budgetnega odseka spet v zbornico.

Profesorji so silno razburjeni proti Greuterju, ker je tako odločno obsodil lanske škandale na univerzi proti Maassenu. Danes je Suess s svojim znanim patosom, kateri se izvzemaš par osebnih čestilcev že vsej zbornici predsedal, branil Dunajsko univerzo in napadene profesorje. Greuter pak ga je prav osoljeno zavrnil.

Pri debati o srednjih šolah je Foregger take neresničnosti in bedastoče kvasil, da sta včasih še celó Schmiderer in Hakelberg z glavo majala. Vpisan je še dr. Vošnjak, ako pride k besedi.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 21. marca.

Kakor poročajo poljski listi, so se razmere v budgetnem odseku državnega zbora zaradi dolga gališke zemljiške odveze dosti zboljšale. Nemški

konservativci bodo podpirali poljske zahteve, sam dvorni svetnik L'enbacher se bode ustavljal, pa bode ostal osamljen, kakor je pri budgetni debati.

Nemški poslanci iz Českega so se v terek zopet posvetovali v urejevanji jezikovnih razmer. Vspeh teh posvetovanj bila je sledeča jednoglasno sklenjena resolucija, ki se bode izročila predstojništvu kluba združene levice: „Nemškočeski poslanci izjavljajo, da nasvet dr. Russa v seji 11. marca 1884, ki se opira na predloga Wurmbrandta in Herbst, smatrajo za sposobno podlago bodočemu jezikovnemu redu v upravi na Českem. A oni ne morejo sedaj ponavljati teh predlogov, z ozirom na to, da se je večina zbornice poslancev zlasti česki poslanci, in ravno tako tudi vlada uprla predlogom Wurmbrandta in Herbst o nemškem državnem jeziku in potegnili se za jezikovno naredbo, ki se je izdala za Česko. Ta rezultat njih posvetovanja objavljajo klubu zedinjene levice, izjavijo, da hočejo vedno varovati solidarnost vseh avstrijskih Nemcev.“ Ta sklep dovolj jasno priča, da jim za spravo nikoli ni bilo mari; zdaj ko so Čehi pokazali, da so pripravljeni podati roko k spravi, se pa zopet oprimejo Herbstovega in Wurmbrandovega predloga, katera hočeta ponižati Čehe. Vsakdo, kdor je čital ali slišal Russov govor ve, da njegovi nasveti nemajo nič opraviti s tema dvema predlogoma. — Česki listi pišejo zato, da bi se kmalu razdelila bogoslovska fakulteta na Pražkem vseučilišču.

### Vnanje države.

Avstro-laška komisija za urejenje zadeve Chioggijskih ribičev snide se 15. aprila v Gorici. Od avstrjske strani izbrani so sledeči člani: predsednik Albert od mornarskega oblastva, ministerski svetnik Haardt od trgovskega ministerstva, ministerski svetnik pl. Rinaldini od poljedelskega ministerstva, sekcijski svetnik pl. Mihalović od ogerskega poljedelskega ministerstva.

„Ruskij Kurjer“ ne verjame, da bi srednjeevropska zveza res zagotavljala mir. Na čelu te zveze stoji Nemčija, ki se je razvila na podlagi nemške narodnosti in ni misliti, da bi ta tako želela miru, ko še toliko Nemcev ni k njej priklapljenih. To, da je Nemčija hotela imeti njej prijaznega diplomata ruskim poslanikom v Berlinu, še nikakor ne dokazuje, da je ona res prijateljica Rusije. Poleg tega pa tudi to dokazuje, da Nemčiji ni toliko za mir, ker nič ne misli zmanjšati vojske, a je še vedno povečava, če tudi se je državni zbor že mnogokrat izjavil za znižanje vojnega budgeta.

Naklepi ruskih reakcionarjev se nečejo spolniti. Državni svet neče vsprejeti premembe univerznega statuta, kakersnega želi Tolstoj, ravno tako tudi neče dopustiti, da bi se odpravile porotne sodbe ali pa omejili ali odpravili zemski zbori. Rusko javno mnenje, celo visoki civilni in vojaški uradniki se ustavljajo temu. To kaže, da bodo prej ali slej tudi v Rusijo pridrle svobodne naprave. — V Petrogradu je nedavno izšla prva številka novega socialističnega lista „Svobodnoje Slovo“, kateri izhaja v neke skrivne tiskarni. Novi list se obrača na rusko mladino, da naj porabi vso duševno moč, da vržejo sedanjo despotično vlado, ter naglašajo, da ni nobenega uzroka, zgubiti pogum. Novi list se v tem razločuje od prejšnjih podobnih listov, da zavračuje vsak terorizem, ter obsoja politični umor, ter upa, da bodo ruski socialisti, ako se združijo, z duševno močjo dosegli svoj namen, da ne bo trebalo dinamita. Diplomatičnim agentom v Sofiji imenovani Kojander prišel je na svoje novo mesto. Jonin je pa ostavil Sofijo, in odpotoval v Petrograd, da bode poročal o svoji misiji v Bolgariji, potem pa odide na svoje novo mesto v Rio de Janeiro. — Ruski poslanik v Berlinu, Saburov, oddal je predčeraš cesarju svoje odzvalno pismo. — Vest, da misli Rusija odpoklicati tudi svojega diplomatičnega agenta v Belem gradu, Perzijanija, je izmišljena. „Berliner Tagblatt“ se poroča, da bode ruski carjevič naslednik na svoj rojstni dan 16. maja, ko spolni šestnajsto leto polnoletnim proglašen. — Ker se v Rusiji poslednji čas jako množé bankeroti raznih denarnih zavodov, hoče minister pravosodja izdelati nov zakon, ki bode take zavode podvrget ostrejšemu državnemu nadzorstvu. — Pretečeno soboto so se zastopniki zemstva, mesta, burse, v Kazanu zbrali in sklenili energično priganjati vlado, da kmalu začne zidati sibirsko železnico in železnico mej Kazanom in Nižnjim. Misel, da se zida velika sirska železnica ni tako nova, kakor se navadno misli. Zagovarjal jo je že slavni ruski pisatelj Iskandor (Aleksander Herzen) še za časa carja Nikolaja. Leta 1875 je pa že zidanje te železnice zadobilo Najvišje potrdilo, a slabo finančno stanje in vojska ovirali sti, da se ni do zdaj še začela graditi. — Policija je nedavno prišla v Petrogradu sestro Degajeva, morilca Sudejkina. Prišla je bila iz Harkova, kjer živi njena mati. 13. t. m. so našli v Petrogradu tiskane papirje, raztresene po ulicah, v katerih se grozi s smrtjo onemu, ki bi ovadil Degajeva.

Italijanski ministerski predsednik je objavil v zbornici, da je ministerstvo zaradi neugodnega parlamentarnega položaja podalo ostavko. Kralj si je pridržal odločitev. Ministerstvo bode začasno dalje vodilo svoje posle. Po tej izjavi se je zborovanje odložilo na nedoločen čas.

Svedski kralj je odpotoval za jeden teden iz Kristijanije v Stockholm. Za čas svoje odsotnosti imenoval je kraljeviča naslednika podkraljem Nor-



vegije. Državno sodišče je tudi obsodilo ministra Kjerulfa, kakor je Selmera, da ima odstopiti, a obsojen je plačati samo 600 kron.

Zdravje angleškega predsednika Gladstona se boljša, zdaj se je podal za osem dni na deželo. Vlada je neki dobila jako vznemirjevalna poročila o Gordonovem položaju. Onostran Berbera so se vsi rodovi izjavili za Mahdija. Ob vsem Nilu v Sudanu pripravljajo se Arabi k trdovratnemu upor. Ziber paša pripisuje to temu, da ga angleška vlada ni hotela imenovati sudanskim generalnim guvernerjem, kakor je bil priporočil Gordon. Od Gordona samega pa ni nobenih poročil. Nek jako praktičen angleški državnik se je izjavil proti dopisniku nekega Dunajskega lista: Bližamo se temu, da se razpusti parlament. Spodnja zbornica je demoralizovana, za to so nove volitve neobhodno potrebne. — Po nekem poročilu iz Kajire je verjetno, da se bode Abd-el-Kader imenoval sudanskim generalnim guvernerjem. Po poročilih iz Suakima se je general Graham podal predvčeraj z jednim eskadronom na rekognosciranje v Handub, kjer je našel vse mirno. Ogleduhi pripovedujejo, da je Osman Digma sedaj kakih 8 milj od Handuba, pa so njegove čete jako demoralizovane, ter ni misliti, da bi se zopet upal začeti z nova boj.

## Dopisi.

**Iz Zagreba 19. marca.** [Izv. dop.] Že preteklo jesen bila je govorica, da se namerava v Zagrebu napraviti koncert na korist „Narodnemu domu“ v Ljubljani; dne 24. t. m. ima se to vender uresničiti, kakor je že naznanjeno v jedni zadnjih številk našega cenjenega lista. „Sokol“ prepustil je svoje prostore brezplačno za ta dan in vsa tukajšnja društva, koja so se naprosila za sodelovanje, ustrezati hočejo tej prošnji z ono prijaznostjo, ki izvira le iz bratimskega čuvstva Hrvatov do Slovencev.

Zanimljiv vspored izvrševali bodo „Kolo“, „Lira“, „Sloga“, „Tamburaški zbor Lire“, prostovoljni orkester „Hrvatskega Sokola“, vojaška godba Ljubljancanom dobro znanih Leopoldovcev in pa oddelek Ljubljanskega pevskega zbora, na kojega čelu mora biti seveda g. Meden.

Mnogo veselje vršilo se je že v ta namen po različnih krajih; posebne vsznosti pa je ta koncert — kajti pričeval nam bode, da sta Hrvat in Slovenec v istini jeden narod, da vzajemno čutita narodne težnje in da se skupaj radujeta napredka, ki ga je jeden ali drugi dosegel.

Gledé na to pričakovati je, da bode tudi marsikak Slovenec iz Ljubljane ali od drugod hitel ta dan v Hrvatsko stolico, in to tem lažje, ker je dan pred koncertom nedelja, dan pozneje praznik. Otrese naj se vsakdo svojih skrbij in premislekov in gre naj se prepričat z lastnimi očmi kako prav je imel pesnik pojoč: „Res da loči nas osoda, a v jedinstvu prvi smo!“

**Iz Postojine 18. marca.** [Izv. dopis.] Še nikoli nesem v kakeršen koli časopis pisal in bi tudi zdaj ne, ko bi ne bil čital podlisteka v „Slov. Narodu“: „Časnikarstvo in naši časniki“ in če bi zato ne imel dosti gradiva. Poročam pa samo resnico.

Tisti čas je bila v gostoljubni Višičevi gostilni v Postojini velika pojedina, kjer so bili navzočni Slovenci in nemškutarji, mej njimi oba predsednika tukajšnjih društev Čitalnice in Kazine.

Prigodi se, da napije neki rodoljub „jedinosti“ mej nemškutarji in Slovenci. Ko je še predsednik Čitalnice v dovršenem govoru podpiral prvi govor, priklopila je navdušenost za jedinstvo in slogo do vrhunca. A zdajci poprime besedo predsednik Kazine in pravi med drugim: Pustite narodnost in zjedinito se!“

Zdaj bil je ogenj v strehi. Govor za govorom se jame vrstiti in v krepkih besedah se pobijajo naivne besede prezidenta nemškutarskega društva in sloga šla je po vodi. In zakaj?!

Nemškutarji imajo jako občutljive čutnice, zagledatelj čitajo samo nemško-židovske liste, njihovem naklepom prijazne. Ko bi čitali tudi slovenske novine, videli bi kako je šla narodnost v kri slovenskega naroda in drugače govorili: „Slovan gre na dan“ to si zapomnite in spametovajte se še o pravem času. Žalostno je, da se še nahajajo mej nami ljudje, ki na slovenski kruh prežé, Slovence pa surovo napadajo. Če bi Slovenci ne bili toli potrpežljivi posvetili bi enakim širokoustnežem z ajdovco, da bi ne zgrešili pota v svojo blaženo domovino, naj bode že Italija ali nemški rajh.

Iz nevednosti, mogoče tudi iz hudobije, izustil je omenjeni kazinski prezident navedene besede in sloga med Slovenci in nemškutarji vsaj v Postojini

za vselej pokopal. Nasledek temu je bil da nemškutarji niso več k veseliam v Čitalnico povabljeni. Pa saj jih tudi ni veliko v Postojini. Če odštejemo c. kr. uradnike, ostanejo samo štirje, pa še ti štirje neso zmirom zanesljivi, kajti bili so ulje Čitalničnega društva.

Primerilo se je, da je bil famozni govornik in zastopnik nemškutarjev pri navedeni pojedini predstavljen iz Postojine, in glej kaj se zgodi?

Okolu 8 nemškutarskih dam, mej njimi tudi take na „šič“ in soproga umerlega patrijota Doxata, katera je svoje nemško mišljenje pokazala tudi s tem, da je pokojnemu postavila križ z nemškim napisom na grob, napravi nekakšno adresno za slovo temu gospodu, ter jadikuje v njej, kako jim srca krvavé, da jih mora zapustiti plemeniti mož, kateri je za jedinstvo toliko storil i. t. d.

Nevednost téh dam maščevala se je zopet, slovenske dame, ki jih je 99% tukaj, napravijo protiadreso, v kateri pravijo, da jih nič ne brigajo krvaveča srca nemškutarskih dam in morajo slovesno protestovati, da je omenjeni slogospospeševal, kajti bilo je ravno nasprotno itd.

In ko sem videl pri „Besedi“ v Čitalnici dné 16. t. m. polnoštevilno zbrane slovenske brdke dame, katere so ponosne na svoje narodnost, rosno od veselja postalo mi je oko. In ko pogledam še mnogobrojno število slovenskih zavednih možakov, menil sem: „Dosti nas je, ne vdaismo se!“

Nagroma zdrči zagrinjalo kvišku, pevci nastopijo in navdušeno zapojejo.

Za tem svirata na citre gg. brata A. in I. Lavrenčič in burna pohvala doni po dvorani.

Na to pride na vrsto gledališna igra: „Stara mesto mlade“. Gg. J. Krajgher, A. Šibenik in J. Lavrenčič nastopijo. Igrajo gladko in doversé izvrstno. G. A. Šibenik imel je najtežjo rolo, bil je skozi vso igro vedno na odru, a izborna je igral in se pokazal talentiranega gledališnega igralca. G. Krajgher govori nekoliko premalo živahno, a g. J. Lavrenčič prekosi marsikaterega izurjenega, če hočete, tudi nemškega ali laškega igralca.

Gospa Lavrenčič-Vičič in gospodičina Mimica Vičičeva sti igrali z občutkom, kar je na poslušalce globok utis napravilo. Sicer se pa te dve dame žrtvujeji v korist slovenskega društva, za kar jima izrekamo presrečno zahvalo!

**Iz Boštajna na Savi 20. marca.** [Izv. dop.] Sevnška nemčurska šola jela je svoje dolge prste stezati proti Boštanju. Kdo bi si bil mislil, da bode nalovil pri nas celih 6 dečkov. Kdo pa daje z Nemškega privandranim lenim študentom dovoljenje, naše otroke brez dovoljenja starišev vsprejemati. Nemčurska šola se je celo drznila, obrniti se uradno do našega krajnega šolskega sveta. Je li nemčurska šola urad? Sevnščanom svetujemo, da ta dva človeka kam odvedete. Sevnščanje še le sedaj menda izpredvidijo, da so brezvspešno pošiljali svoje otroke v šolo, ker mislimo, da jih ima nemčurska šola premalo, ker pri nas moledujejo in beratijo za otroke. Tega pa naj bodo vsi prepričani, da se bodemo te nesnage poprej iznebili, nego naši sosedje Sevnščanje, katere pa drugači prav spoštujemo. Mi tukaj tudi prebiramo pridno naš dnevnik „Slovenski Narod“ ter imamo živo sočutje z Vami, če Vas že drugo leto mora tlačiti. Vzdravimo se in vrgli bomo nemčursko golazen na tla, ki nas že drugo leto ovira v našem narodnem razvitku in napredku. Lansko šolsko leto je pošiljal graščak dr. Mauer v nemčursko šolo svojega sinka, a ker se kar nič naučil ni, ga ima sedaj rajši doma. Moral je tudi že zvedeti, da to neso učitelji, kajti jeden je bil (Wermuth) iz Mariborske šole ušel in je potem popotoval kot vinski agent, ker ima precej namazan jezik. Pregovor pravi: Veliko vé. ali pa veliko laže. Ker skušnja kaže, da se zaradi vednosti ne more pritoževati, zato bi se moglo na sledeje sklepati. Naša prva skrb bodi, da otmemo mladino tega nepotrebne in škodljivega zavoda.

**S Krškega 20. marca.** [Izv. dop.] (Koncert našega bralnega društva.) Danes mi bode pač besedij zmanjkovalo, da bi dostojno opisal velik koncert našega bralnega društva 19. t. m. Človek se ne bi nikdar nadejal, da je mogoče v tako malem mesteci prirediti tako zabavo, kakeršno imajo le v velikih mestih in še v teh kaj poredkem. Pomislite le, ako nastopi na oder 22 dam in gospodov, vrle pevke in pevci, ako producirajo s tako gladkostjo in lahkoto težke salonske komade najboljših skladateljev! To kaže z jedne strani, koliko umeteljno izobraženih močij se dandanašnji že po

kmetih nahaja, z druge strani pa velikanski efekt tatic klasičnih produkcij z nova spričuje resnični rek: S pridnostjo in vstrajnostjo ter z zložnostjo dosežejo nadarjeni možje domoljubi vse, česar se le lotijo! O posameznih točkah programa moram se jednako pohvalno izjaviti, kakor o popolni skupni izvršbi celega koncerta. Lep Nedvedov „Popotnik“ pel je zbor, solo in kvartet tako eksaktno, kakor smo bili od naših pevcev že prej navajeni; da sta se tudi v solo-partijah odlikovala naša priljubljena slavčka, gg. V. in B., ume se samo ob sebi. Schumann-ovo „Cigansko življenje“ (seveda s slovenskim tekstom) je težak, a kaj lep mešan zbor, mi smo se radi tega le čudili, da je sicer zborovalno vodstvo pevskega oddelka našega čitalnega društva imelo toliko poguma, spraviti ga na oder. Pa trdno zaupaje na pridnost naših pevcev in pevk (poslednje je vodila domoljubna gospodičina M.), posrečilo se mu je doseči takšen vspeh, kakeršnega nismo pričakovali, kajti pelo se je z občutkom in tekstu do pičice primerno. V solo-ulogah odlikovali ste se izurjeni pevki, gospodičini A. in M. ter g. R. Vilharjev „Kam?“ bariton-solo (s spremljevanjem na glasoviru) je pel g. M., krepka podpora naših pevcev iz bližnjega Leskovca, izvrstno, kakor je pač pričakovati od dovršeno godbeno-izobraženega človeka. Na občno zahtevanje morala se je ta točka ponoviti. Ravno tako Majerjev kvartet „Tičica“, ki ga je izborna pel kvartet naših najboljših pevcev (g. V., R., Va. in Ve.), Försterjevo „Kitica narodnih pesnij“ pel je zopet mešan zbor tako lepo, da se je tudi ponavljati morala in da si večkrat želimo produkcij jednacega obsega. Zatorej izrekam v imenu odbora in društvenikov ter vsega občinstva vrlému našem pevskeму zboru, gospodom pevcem in gospodičinam pevkam, zlasti gospodičini M. najtoplejšo zahvalo. — V Krškem je res veselo življenje, ki se koncentruje posebno v našem čitalnem društvu, kjer vlada že nekaj let lepo sporazumljenje omikanih domoljubov, kateri so si izbrali za geslo: sloga in prijateljstvo v namen pospeševanja družabnega golenja narodne umetelnosti in omike! Živila naša čitalnica!

**Iz Radovljice 17. marca.** [Izv. dop.] Pretečeno soboto bilo je tukaj videti mnogo vnanjih gostov. Vršila se je volitev novega cestnega odbora za naš okraj in prišli so v tej zadevi vsi župani in tudi večidelj vsi svetovalci Radovljiškega okraja. Voljeni so v odbor gg: J. Mencinger, Anton Vester, Fr. Legat, Ant. Meršol, Andr. Jurgele, Miha Pesjak in Ant. Šusteršič. — Pri tej volitvi je odpadel prejšnji načelnik cestnemu odboru. Novega načelnika še nemamo, ker volita še obrtniška družba kot največji davkoplačevalec našega okraja in pa deželni odbor po jednega zastopnika v odbor.

Z narodnega stališča nam je jako po godu, da je odpadel prejšnji načelnik g. Hudovernig, ker bil je povod v narodnem boji prvi v vrsti nasprotnikov naših. Od deželnega odbora se pa nadejamo, da nam izbere v odbor moža, — odločnega Slovence — kakoršen bi moral biti poslan od narodnega deželnega odbora.

## Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je za pravo podružniške cerkve pri sv. Roku v Šent Jarnejski fari 50 gld.

— (Veliki koncert na korist gradnje Narodnega Doma v Ljubljani) što gg upriličuju zagrebačka pjevačka društva Kolo, Hrv. Lira i Sloga uz sudjelovanje dobrov. orkestra Hrv. Sokola tamburaškog zbora, gostova pjevača iz Ljubljane i vojničke glesbo domaće pukovnije nadvojvode Lavoslava br. 53 dne 24. ožujka 1884 u prostorijah Hrv. Sokola ima naslednji program: 1. Rossini: Ouvertura iz opere „Vilim Tell“. — Vojnička glasba. 2. Nedved: „V ljubem si ostala kraji“. — Oktet Ljubljanski. 3. Vilhar: „Pobratimija“, zbor. — Hrv. Lira. 4. Vilhar: „Mornar“, tenor-solo. — G. Meden. 5. Jenko: „Naprej“. — Tamburaši. 5. Zajc: „Ban Leget“, onvertura. — Sokolov orkestar. 7. Zajc: „Domovina naša“, sbor. — Sloga. 8. B. Ipavec: „Da te ljubim“, sbor s tenor-solom. — Oktet Ljubljanski. 9. Zajc: „Iztočna zora“, sbor. — Kolo uz pratnju orkestra. — Poslje koncertna zabava.

— (G. pl. Thoman,) o katerem smo zadnjič poročali, da je imenovan okrajnim komisarjem za Kranjsko, ne zna prav nič slovenski, ker tega v spravljalosti prvem letu menda niti treba ni.



— (Lepšanje mesta.) Mestni magistrat je dal nasaditi ves sv. Petra nasip ob Ljubljani z lepimi lipami.

— (Hudobno poškodovanje.) V Lattermanovem drevoredu so neznani lopovi izruvali in razbili mnogo lesenih klopij, a tudi kamnitim klopem neso prizanesli.

— (Nov list.) S 1. dnem aprila začne v Mariboru izhajati „Slovenski vinorejce“, list za sadje- in vinorejstvo in kletarstvo. Pisal bode o teh strokah, bojeval se proti ponarejalcem vina in proti žganju, oziral se tudi na hmeljarstvo, vinorejce seznanjal z vinsko kupčijo, vinsko ceno, kupci itd. Cena 3 gld. na leto.

— (Črnogorski knez) poslal je te dni g. Juriju Biankini-ju, uredniku „Narodnega lista“ v Zadru, dragocen prstan in zlato uro z verižico v dar, kot priznanje njegovega zaslužnega časnikaškega delovanja.

— (G. Mihael Rajevski) vrhovni svečenik pri ruskem poslanstvu na Dunaji obhaja letos petdesetletnico svojega službovanja. Vsi ruski listi proslavljajo tem povodom Rajevskega zasluge za slovanstvo v Avstriji, „blagotvornostno občestvo v Peterburgu“ pa pripravljajo posebno slavnost v ta namen. — Po Rajevskega prizadevanji sezidala se bode na Dunaji velika in posebno lepa ruska cerkev.

— (Galerija slik,) katero je „Jugoslovenski akademiji znanosti in umetnosti“ podaril najodličnejši sin naroda, Djakovski vladika Josip Juraj Strossmayer, odprla se bode slovesno letošnje spomladi. Slike, mej katerimi so nekatere Boerbekove, za katere je vladiki Draždanska galerija ponujala po 30.000 gld., imajo skupno vrednost pol milijona goldinarjev. To je res prav strossmajerjevski dar, in hrvaški narod, posebno pa mesto Zagreb, kateremu bode galerija slik gotovo v ponos in čast, ima pač uzroka dovolj, da otvorjenje njeno praznuje najsvetelnejšim načinom. — Prepričani smo, da se bode dotične slavnosti udeležilo tudi izdatno število slovenskih rodoljubov. „Slovan“.

— (Električna razsvetljava) se v kratkem uvede v papirni fabriki v Vevčah. Kot motor bode služila vodna moč.

— (Ogerske vole) hodijo sedaj kupovat naši mesarji, ker jih dobé ceneje ko domače. Tako so mesarji gg. Kopač, Štrukelj in Jarnej Črné nakupili te dni v Kaposvaru 130 volov in dva bivola (Büffel). 118 volov kupili so od jednega samega gospodarja — žida Treusteterja, ki ima graščino v najemu.

— (Porotne obravnave pričete 3. t. m.) so se danes končale. Današnja obravnava, pri kateri je bil zatožen Ljubljčan, delavec Dragotin Treo, hudodelstva umora, ker je s sekiro umoril ljubčeka svoje sestre, se ni izvršila, ker je sodišče sklenilo, da se Treo, ki kaže, da ni pri pravej pameti, zdravniško opazuje. To je bila zadnja obravnava v Zatiškem dvoru, v poslopji deželne sodnije, prihodnja sesija bode že v novem poslopju na Žabjeku.

— („Slovensko društvo“ v Mariboru) izdalo je svojo I. knjižico. Naslov jej je: Nemški Šulverein. Vsebina: 1. Od kod se je priklatil. 2. Kako deluje nasprotno lastnim pravilom. 3. Kaj mislijo slovenski domoljubi zastran učenja nemščine. 4. Sleparsko usiljevanje nemščine. 5. Pravi namen šulvereinskemu rovanju. 6. Kaj nam je storiti. To popularno, iz prekoristnega „Slovenskega Gospodarja“ ponatisneno knjižico spisal je „ljubljenim Slovincem v pouk in svarilo Desterniški“, znani izvrstni domoljub, ki piše večino člankov v omenjeni tednik. Knjižica ima 23 strani in stane 5 kr. Priporočena bodi najtopleje vsem rodoljubom, da jo širijo mej narod!

— (Nova slovenska knjižica) izide v Leonovej tiskarni v Mariboru koncem t. m. pod naslovom: Hugo Šenk in druga. Cena 30 kr.

— (Vabilo k Besedi), katero priredi Ptuj-ska čitalnica v svojih prostorih v „narodnem domu“ dne 25. marca t. l. Vspored: 1. Kalkbrener: Granda sonate. Čveteroročna igra za glasovir. 2. Nedved: Vojaci na potu. Moški zbor. 3. Jenko: Tiha luna. Mešani zbor. 4. Grbic: Mojemu rodu. Moški zbor in bariton-solo. 5. Gregorčič: V pepelnici noči. Deklamacija. 6. Dr. B. Ipavic: Na Savskem bregu. Mešani zbor. 7. Hlavka: Ukazi. Čvetverospjev. 8. Foerstor: Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnj. Mešani zbor se samospjevi in spremljanjem na glasovirji. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

— (Računski sklep posojilnice v Sevnici) za prvo upravno leto 1883 kaže, da je imel ta denarni zavod 16.796 gld. 36 kr. dohodkov in z ušteto gotovino v znesku 1553 gld. 45 kr. ravno toliko izdatkov. Zadržni deleži (117 zadržnikov) znašajo 585 gld., hranilne ulege 14.438 gld. 19 kr. izposodilo se je 13.730 gld. 50 kr. (22 posojil do 70 gld., 15 do 100, 25 do 150, 17 do 200, 13 do 300, 5 čez 300 gld.) Obrestij na dolgu je samo 1 gld. 76 kr., naprej plačanih pa 111 gld. 40 kr. Tožiti ni bilo treba nobenega dolžnika. Reservni fond znaša 153 gld. 89 kr. Jako dovoljen uspeh za jedno leto in za mali okraj, ki je pa gledé prometa izredno važen.

— (Razpisana je služba) drugega učitelja na dverazrednici v Blokah. Plača do konca t. l. 400 gld., začeti od 1. januarja 1885 pa 460 gld. Prošnje v 14 dneh na okr. šolski svet v Logatci.

### Javna zahvala.

Da je bilo naše šolske mladeži, osobito oddaljene omogočeno, ves zimski čas redno šolo obiskovati, priredili so Sevnčanje tombolo na korist naše javne šole, pri kateri se je nabrala prelepa svota 106 gld., za katero se je omislila topla obleka revnim učencem in učenkam. Pri tej priliki se je, kakor že poprej mnogokrat velikodušnega podpornika šole izkazal načelnik krajnega šolskega sveta gosp. Franjo Lenček, veleposestnik na Blaniči, kateri je za tekoče šolsko leto za nakupovanje šolskega orodja 20 gld., te dni pa zopet za potrebno obleko ubogih otrok 19 gld. daroval.

Podpisano učitelstvo izpolnjuje prijetno dolžnost, vsem blagim omogočajočim gospodom in gospem, in osobito omenjenemu ljubeznivemu dobrotniku v imenu šolske mladeži javno najsrčneje zahvalo izreči.

V Sevnici na Savi 19. marca 1884.

Učitelstvo.

**Pravo pravcato univerzalno sredstvo.** Resnica, da imajo razne bolezni svoj izvor v slabo delujočem želodcu in črevah, izpričuje uspešno rabo „Moll-ovih Seidlitz-praškov“ skoro pri vseh boleznih. Škatljica z navodom uporabe 1 gld. Vsak dan razpošilja po pošttem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 8 (690—4)

### Tujci:

dne 20. marca.

Pri **Slonu**: Rossi iz Trsta. — Engel iz Kaniže. — Bruner iz Ptuj. — Peruzi iz Vač. — Sass iz Haasberga. — Stecher iz Trsta.  
Pri **Mallcu**: Oralher z Dunaja. — Steibacher iz Monakova.  
Pri **avstrijskem cesarju**: Giller z Dunaja. — Atzel iz Grada.  
Pri **južnem koledvoru**: Kruppel iz Kamnika. — Gavora iz Brezovice.

### Umrli so v Ljubljani:

12. marca: Ana Zore, hči prodajalca žganja, 8 mes., Emonska cesta št. 17, za božjastjo.  
13. marca: Viljemina Sapletev, šivilja, 33 let, Karlovska cesta št. 6, za jetiko. — Stefanija Zdešar, črevljarka hči, 2 leti, Dunajska cesta št. 7, za grizo.  
14. marca: Liza Obreza, asessorjeva vdova, 64 let, Sv. Jakoba trg št. 11, za organsko srčno hibo. — Urša Habič, klobučarjeva vdova, 66 let, Sv. Florijana ulice št. 24, za naduho.  
15. marca: Fran Polak, umirovljeni mestni inženir, 74 let, Gradaška ulice št. 22, za oslabiljenjem. — Jera Grabec, gostija, 84 let, Karlovska cesta št. 7, za oslabiljenjem. — Urša Bohinc, gostija, 71 let, Ulice na grad št. 12, za oslabiljenjem.  
16. marca: Tomaž Illiaš, tovarniški mizar, 70 let, Kolodvorske ulice št. 7, za jetiko.  
17. marca: Anton Albreht, postrešček, 70 let, Sv. Petra cesta št. 60, za razširjenjem pluć. — Kristijana Terzija Božič, usmiljena sestra, 33 let, Kravja dolina št. 11, za vnetjem možganske mrenice.

V deželnej bolnici:

13. marca: Marija Pokovec, gostija, 56 let, za jetiko. — Jožef Ovin, dninar, 52 let, za vnetjem možganske mrenice.  
14. marca: Barbara Smrekar, gostija, 75 let, za plućnico. — Matija Debevec, dninar, 58 let, za vnanjim prisadom.  
15. marca: Tomaž Kunstel, hlapec, 46 let, za vnetjem želodeca. — Anton Telban, mlinar, 32 let, za kron. plućno tuberkulozo. — Marija Boldin, gostija, 65 let, za prsno vodenico. — Jurij Kregar, dninar, 72 let, za gnojenjem v možganih.  
16. marca: Fran Virant, delavec, 37 let, za plućno tuberkulozo.  
17. marca: Marija Sterle, kajzarjeva hči, 1<sup>3</sup>/<sub>4</sub> leta, za božjastjo. — Marija Verona, delavčeva žena, 41 let, za jetiko. — Marija Podobnik, gostija, 54 let, za vnetjem prsne mrenice.  
18. marca: Lovro Prebiv, delavec, 38 let, za plućno tuberkulozo.

NARODNA TISKARNA  
v Ljubljani  
priporočila po nižji ceni  
slovensko-nemške in  
nemške  
vožne liste

## Pivovarna v Senožečah

ima v zalogi

### izvrstno domače pivo

letošnjega izdelka v **sodčkih** in **botelijah**. Priporočila se vsem dosedanjim prejemnikom in drugim gostilničarjem, ki želé slav. občinstvu postreči z **zdravo** pijačo. Postrežba je natančna in ceno.

Senožeče, pošta Postojina.

(184—1)

## Meteorološko poročilo.

| Dan       | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura | Ve-trovi | Nebo | Mo-krina v mm. |
|-----------|----------------|------------------------|-------------|----------|------|----------------|
| 20. marca | 7. zjutraj     | 738-34 mm.             | + 2-0°C     | sl. svz. | jas. | 0-00mm.        |
|           | 2. pop.        | 735-62 mm.             | + 16-8°C    | sl. jz.  | jas. |                |
|           | 9. zvečer      | 735-29 mm.             | + 9-2°C     | sl. zah. | jas. |                |

Srednja temperatura + 9-5°, za 5-6° nad normalom.

## Dunajska borza

dne 21. marca t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

|                                                                      |          |        |
|----------------------------------------------------------------------|----------|--------|
| Papirna renta                                                        | 79 gld.  | 75 kr. |
| Srebrna renta                                                        | 80       | 95     |
| Zlata renta                                                          | 101      | 70     |
| 5% marcna renta                                                      | 95       | 35     |
| Akcije narodne banke                                                 | 845      | —      |
| Kreditne akcije                                                      | 323      | 60     |
| London                                                               | 121      | 40     |
| Napol.                                                               | 9        | 61     |
| C. kr. cekini                                                        | 5        | 69     |
| Nemške marke                                                         | 59       | 20     |
| 4% državne srečke iz l. 1854                                         | 250 gld. | 123    |
| Državne srečke iz l. 1864                                            | 100 gld. | 170    |
| 4% avstr. zlata renta, davka prosta                                  | 101      | 90     |
| Ogrska zlata renta 6%                                                | 122      | 25     |
| " " " "                                                              | 92       | —      |
| " " " "                                                              | 88       | 60     |
| 5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.                                | 104      | 50     |
| Dunava reg. srečke 5%                                                | 100 gld. | 115    |
| Zemlj. obč. avstr. 4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> % zlati zast. listi | 120      | 75     |
| Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice                           | 106      | 80     |
| Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice                            | 105      | 75     |
| Kreditne srečke                                                      | 100 gld. | 173    |
| Rudolfove srečke                                                     | 10       | 20     |
| Akcije anglo-avstr. banke                                            | 120      | 116    |
| Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.                                  | 236      | 70     |

## Nikoli prepozno

je rabljenje nekega novega in racionalnega zdravila, če tudi se je že več zdravi brez vspeha rabilo. Vse vsled nečiste ali spridene krvi nastale bolezni ozdravijo se s slovečimi švicarskimi pilami lekarja R. Brandt-a. Dobé se v škatljah po 70 kr. v vseh znanih lekarnah. (653)

Pazi naj se na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu beli križ na rdečem polji in podpis imena Rih. Brandt-a.

## V „Narodne Tiskarni“

se dobiva:

## Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal „“

Stat nominis umbra.

Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več.

## Izumil!!!

Po neutrudljivih študijah se je **dru. pl. Bendenu** posrečilo napraviti

## pomado za lase,

o kateri se po vsej pravici trditi sme, da **zadostuje svojemu namenu**. Po tej pomadi v kratkem času zrastejo gosti lasje in brada, ter je tudi dober pripomoček proti izpadanju las. **Izumitelj jamči za gotov uspeh.**

Cena **100 k.** 2 gld.

Pristna se dobiva proti predpošiljavi zneska pri izumitelji samem, **dru. pl. Bendenu**, Prag, Salmgasse 7. (56—18)

## Čudovite kapljice

**Sv. Antona Padovanskega.**

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besed, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno ustrezajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrah in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glitkam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper skropok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa jedino v lekarni **Cristofletti v Gorici**. V Ljubljani jedina zaloga v lekarni **Jul. pl. Trnkoczy**, na Mestnem trgu št. 4.

Steklenica stane 30 kr. (89—14)

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zaradi dobičkaželjnosti tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nima nobene moči in vrednosti.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.